

CONSEIL DE L'ÉQUALITÉ DES CHANCES ENTRE HOMMES ET FEMMES
RAAD VAN DE GELIJKE KANSEN VOOR MANNEN EN VROUWEN
RAT FÜR CHANCENGLEICHHEIT ZWISCHEN MÄNNER UND FRAUEN

Advies nr. 4 van 9 oktober 2015 van de Vaste Commissie Arbeid van de Raad van de Gelijke Kansen voor Mannen en Vrouwen over de toegangsvoorwaarden voor moederschapsuitkeringen

1. RECHTVAARDIGING

In een e-mail van 22 september 2015 vroeg de federale minister van Sociale Zaken het advies van de Raad van de Gelijke Kansen voor Mannen en Vrouwen (hierna: de Raad) over een voorontwerp van koninklijk besluit om de reglementering van de moederschapsverzekering in overeenstemming te brengen met het arrest van 22 mei 2015 van het Hof van Justitie van de Europese Unie, C-65/14, *Rosselle*.

In dit arrest kwam het Hof tot het besluit dat het, gezien de strijdigheid van de Belgische reglementering met de richtlijn 92/85/EEG betreffende de bescherming van het moederschap, nutteloos was om te antwoorden op de prejudiciële vraag over de richtlijn 2006/54/EG betreffende gendergelijkheid in de arbeidsvoorwaarden.

Desalniettemin is de Raad van mening dat de vraag om advies berust op het artikel 18, §3 van de 'genderwet' van 10 mei 2007: "De Koning neemt, bij een besluit vastgesteld na overleg in de Ministerraad, na raadpleging van de vaste Commissie van arbeid van de Raad van gelijke kansen voor mannen en vrouwen en van de Nationale Arbeidsraad, de nodige maatregelen om de wetgeving betreffende de ziekte- en invaliditeitsverzekering (...) in overeenstemming te brengen met het principe van de gelijkheid tussen mannen en vrouwen".

Dientengevolge moet dit advies als volgt vermeld worden in de aanhef van het voorontwerp: "Gelet op het advies nr. 4 uitgebracht op 9 oktober 2015 door de Vaste Commissie Arbeid van het Raad van de Gelijke Kansen voor Mannen en Vrouwen, in toepassing van het artikel 18, §3 van de wet van 10 mei 2007 ter bestrijding van discriminatie tussen vrouwen en mannen".

2. ANALYSE VAN HET VOORONTWERP

• Artikel 1

Zoals het RIZIV uitlegt in de nota die werd bezorgd aan de Raad, vereist de coherentie van de bestaande bepalingen dat de vrijstelling van de wachttijd zowel van toepassing is op de arbeidsongeschiktheidsuitkeringen als op de moederschapsuitkeringen. Het voorontwerp vult het artikel 205, §1 van het koninklijk besluit van 3 juli 1996 dus aan met een punt 7° ; deze bepaling somt de gevallen op waarbij de wachttijd voor de toekenning van uitkeringen wegvalt, en is van toepassing op de moederschapsuitkeringen krachtens het artikel 116 van de gecoördineerde wet van 14 juli 1994.

Het nieuwe punt 7° betreft de gedurende een ononderbroken periode van 6 maanden als statutair ambtenaar werkzame persoon, die een verlof zonder wedde wegens persoonlijke aangelegenheden verkrijgt en binnen de dertig dagen volgend op het begin ervan gerechtigde wordt in de zin van artikel 86, § 1, 1°, a) van de gecoördineerde wet: deze persoon wordt vrijgesteld van wachttijd. Indien deze persoon minder dan 6 maanden werkzaam was als statutair ambtenaar, wordt de duur van deze tewerkstelling in aanmerking genomen bij de berekening van de wachttijd.

• Artikel 2

De wijziging treedt in werking op 21 mei 2015.

3. ADVIES

- 3.1. De Vaste Commissie Arbeid (hierna: de VCA) stelt vast dat het voorontwerp een adequaat antwoordt biedt op het specifieke geval dat de aanleiding gaf tot het arrest *Rosselle*.
- 3.2. De termen "agent statutaire" en "vastbenoemd ambtenaar" zijn echter niet juist: er moet gesproken worden over "membre du personnel nommé à titre définitif dans un service public" en "vastbenoemd personeelslid in een openbare dienst". Immers, aan de ene kant is een leerkracht geen "ambtenaar", aan andere kant zijn er (in het onderwijs en bij de plaatselijke besturen) statutaire ambtenaren die niet vastbenoemd zijn, maar tijdelijk aangesteld werden.
- 3.3. De VCA ziet niet in hoe het van kracht worden op 21 mei 2015 (datum van het arrest van het Hof van Justitie) het individuele geval van mevrouw Rosselle kan regelen, wier moederschapsverlof van 2010 dateert. Meer in het algemeen herinnert de VCA eraan dat het Hof van Justitie in zijn arrest van 28 oktober 1999, *Commissie t. Griekenland*, C-187/98 (*Rec.*, I, p. 7731), gezegd heeft dat als een lidstaat zijn wetgeving te laat in overeenstemming brengt met een richtlijn, dit met terugwerkende kracht moet gebeuren tot het van kracht worden ervan. In het geval van de richtlijn 92/85/EEG gaat het om 19 oktober 1994.
- 3.4. Daarnaast, en hoewel volgens het RIZIV de ongelukkige gevallen zeer zeldzaam zijn, heeft de Raad standvastig (in zijn adviezen nr. 10, 1996; nr. 37, 2000; nr. 84, 2004) het opheffen van de wachttijdvoorwaarde in de moederschapsverzekering aanbevolen, waartoe de Koning kan besluiten krachtens het artikel 116, al. 2 van de gecoördineerde wet. De VCA benadrukt dus de noodzaak van de uitvoering van deze bepaling, en herinnert eraan dat het Hof van Justitie in zijn arrest van 13 februari 1996, *Gillespie*, C-342/93 (*Rec.*, I, p. 475), onderstreepte dat de voorwaarden voor de bezoldiging of vergoeding van het moederschapsverlof er niet toe mogen leiden dat dit verlof onbruikbaar wordt.
- 3.5. Tot slot verzoekt de VCA de minister van Sociale Zaken om te overleggen met haar collega van Werk en met de federale overheden die bevoegd zijn met betrekking tot het leerlingwezen om de geldigheid te onderzoeken van artikel 4 van het koninklijk besluit van 28 november 1969 in uitvoering van de wet van 27 juni 1969. Krachtens de artikels 1 en 39 van de arbeidswet van 16 maart 1971 heeft een leerling van minstens 18 jaar oud immers recht op moederschapsverlof, maar krachtens artikel 4 van het koninklijk besluit van 28 november 1969 is zij niet onderworpen aan de moederschapsverzekering en kan zij dus geen uitkeringen krijgen.